

Nr 268.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen i fråga om kyrkomötets beslut rörande ny psalmbok.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 14.)

(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 10.)

Till Konungen.

Inom riksdagen har gjorts framställning i syfte att riksdagen måtte i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes *icke* bifalla kyrkomötets i underdänig skrivelse av den 4 december 1920 gjorda hemställan om fastställelse till jämsides bruk med 1819 års psalmbok från 1 söndagen i advent 1922 av det av kyrkomötet sagda dag med vissa ändringar antagna reviderade psalmboksförslaget.

Riksdagen får till en början erinra därom, att arbete för revision av 1819 års psalmbok pågått alltsedan år 1868. De senast för sagda revision utsedda kommitterade tillsattes av Eders Kungl. Maj:t den 31 januari 1919, och beslöt Eders Kungl. Maj:t då att uppdraga *dels* åt vissa personer, som varit ledamöter i en år 1915 tillsatt psalmboksnämnd, att med anledning av de yttranden, som avgivits över det av 1915 års psalmboksnämnd år 1917 framlagda psalmboksförslag, verkställa den förnyade granskning av nämnda förslag, som kunde befinnas erforderlig, *dels ock* åt en på tre avdelningar arbetande kommitté att bland annat utarbeta ett tillägg till förutnämnda psalmbok, innefattande psalmer och andliga sånger rörande i 1819 års psalmbok icke eller endast ofullständigt ingående ämnen.

Sedan i anledning härav 1919 års psalmboksnämnd med skrivelse den 29 juli 1919 överlämnat förslag till psalmbok för svenska kyrkan, översedd och tillökad upplaga av 1819 års psalmbok, samt psalmbokskommittén med skrivelse den 23 september 1920 i tryck avlämnat den svenska psalmboken, av Konungen gillad och stadfäst år 1819 jämte förslag till tillägg, och vederbörande hörts över de avgivna förslagen, har 1920 års kyrkomöte behandlat förevarande fråga. Efter prövning av frågan har kyrkomötet i underdånig skrivelse av den 4 december 1920 anmält, att kyrkomötet för sin del med vissa ändringar och tillägg antagit det år 1920 fullbordade, reviderade psalmboksförslaget, samt anhållit, dels att åt 1918 års psalmboksnämnd eller dess sekreterare måtte uppdragas att slutredigera det sålunda godkända förslaget och att därvid taga vederbörlig hänsyn jämväl till de vid kyrkomötet uttalade önskemålen beträffande återställande till likhet med lydelsen i 1819 års psalmbok av vissa av de ställen i från denna psalmbok bibehållna psalmer, vilka i det reviderade förslaget varit föremål för ändring, dels ock att Eders Kungl. Maj:t täcktes fastställa den av kyrkomötet antagna psalmboken i sålunda slutredigerat skick att från och med första söndagen i advent år 1922 få användas jämsidigt med 1819 års psalmbok ävensom vidtaga de åtgärder, som kunna finnas lämpliga till underlåtande av sådant jämsides bruk av de båda psalmböckerna.

Det har ifrågasatts, huruvida riksdagen över huvud taget lämpligen borde inlåta sig på att göra någon framställning uti ifrågavarande ärende av kyrklig natur, som blivit av kyrkomötet underställt Eders Kungl. Maj:ts prövning. För sin del anser riksdagen några formella skäl mot ett sådant uttalande från riksdagens sida icke böra förefinnas. Det har för riksdagen framstått såsom ovedersägligt, att en revision av den Wallinska psalmboken är icke blott en prästerskapets och kyrkans angelägenhet, utan att den lika mycket berör skolan och hela det svenska folket. Det är icke endast en kyrklig utan i lika hög grad en kulturell angelägenhet. Så som denna revision utförts av psalmboksnämnden och kyrkomötet har den i omdömesgilla kretsar framkallat mycket delade meningar och i vidsträckta lager bland vårt folk allvarlig oro. Det av psalmboksnämnden reviderade förslag, som legat till grund för kyrkomötets beslut, mötte en mycket stark kritik, fastän detta förslag framlagts i sådan typografisk form, att det varit förenat med ett betydande arbete att taga kännedom om de föreslagna ändringarna och jämföra dessa med lydelsen i 1819 års psalmbok. Med fog anmärktes särskilt, att förtjänt pietet icke visats den Wallinska psalmboken och har i sådant avseende framhållits, att onödiga ändringar vidtagits i

bibehållna psalmer och uteslutning skett av psalmer, som ännu, åtminstone på en del håll, gärna lästes och även förekomme i kyrkligt bruk, samt att bland de föreslagna nya psalmerna hade upptagits sådana, som, utan att äga traditionens helgd, hade minst lika svaga livsbetingelser som de uteslutna. Om än flertalet av de gamla och speciellt de Wallinska psalmerna bevarats, så komme likväl den reviderade psalmboken att verka främmande dels genom den förändrade nummerordning, som i förslaget genomförts, dels också genom de talrika ändringar, som vidtagits i psalmernas hävdvunna språkliga skrud.

Genom kyrkomötets beslut undanröjdes visserligen åtskilliga av de anmärkningar, som riktats mot psalmboksnämndens förslag. Men många kvarstå. Såsom kyrkomötets beslut om ny psalmbok föreligger i den av psalmboksnämnden verkställda slutredigeringen, innebär det ett i så väsentlig grad nytt förslag, att även detta bort till offentlig diskussion framläggas i tryck, innan det antagits och anhållan gjorts om dess fastställande till användning jämsides med 1819 års psalmbok. Något sådant framläggande har icke skett, men genom kyrkomötets beslut har det efter riksdagens mening beaktansvärda förslaget om den Wallinska psalmbokens komplettering med ett tillägg avvisats, och genom den praktiska utformningen av samma beslut har vägen öppnats till oreda och förvirring i kyrka och skola och till beklaglig söndring och strid i församlingslivet. Riksdagen kan icke finna denna lösning av psalmboksfrågan lycklig, särskilt med hänsyn till det sökande andliga nutidsläget och den spirande religiösa nydiktning, som i litterärt fullödlig form söker tolka vad samtiden religiöst förnimmer.

Ett stadfästade av kyrkomötets beslut skulle för övrigt innebära — genom tillkomsten av tvenne till jämsides bruk officiellt antagna och gillade psalmböcker — en praktisk oformlighet, vars konsekvenser böra ligga i öppen dag. Det skulle innebära, att den Wallinska psalmboken påtrycktes en officiell sekundästämpel, som vid betraktande av det reviderade förslagets beskaffenhet måste sägas vara synnerligen ogrundad.

Under nuvarande förhållanden finner riksdagen, att alla parter berättigade och lojala önskemål skulle bäst tillgodoses genom att den Wallinska psalmboken bibehålles men förses med ett tillägg, upptagande det bästa av psalmboksnämndens och psalmbokskommitténs nyförvärv.

För tillkomsten av ett sådant tillägg till 1819 års psalmbok har också svenska akademien uttalat sig i sitt den 25 oktober 1917 avgivna yttrande över 1915 års psalmboksnämnds förslag; och har akademien till stöd här för anfört huvudsakligen, att på så sätt skulle en välbehövlig ytterligare

betänketid vinnas, innan man skrede till vad som inom psalmboksnämnden kallats ett sönderbrytande av den nu gällande psalmboken, vilken svårligen kunde anses föråldrad ur litterär synpunkt. Därjämte skulle vid antagande av ett tillägg till psalmboken den ökning av psalmförrådet, som påyrkats för tillgodoseende av nyare kyrkliga behov, kunna erhållas, utan att den så viktiga nummerordningen brötes.

Med föranledande av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes *icke* bifalla kyrkomötets i underdånig skrivelse av den 4 december 1920 gjorda hemställan om fastställelse till jämsides bruk med 1819 års psalmbok från 1 söndagen i advent 1922 av det av kyrkomötet sagda dag med vissa ändringar antagna reviderade psalmboksförslaget.

Stockholm den 11 juni 1921.

Med undersåtlig vörndnad.
